

NELJATEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2024

Rt 1:8–11.14–18 (Rm 13:8–10; Mk 12:41–44)

8 Noomi ütles oma mõlemale miniale: «Minge, pöörduge kumbki oma ema koju! Issand tehku teile head, nagu te olete teinud surnuile ja minule!

9 Andku teile Issand, et leiaksite varjupaiga kumbki oma mehe kojast!» Ja ta suudles neid. Aga nad tõstsid häält ja nutsid

10 ning ütlesid temale: «Ei, me läheme koos sinuga su rahva juurde!»

11 Aga Noomi ütles: «Minge tagasi, mu tütre! Miks peaksite tulema koos minuga? On mul siis veel poegi üsas, et need võiksid saada teile meesteks?

[12 Minge tagasi, mu tütre, minge, sest mina olen liiga vana, et minna mehele! Kui ma ütleksin: Mul on veel lootust, kui ma veel täna öösel saaksin mehele ja sünnitaksin poegigi,

13 kas tahaksite siis oodata, kuni nad suureks saavad? Kas tahate seni meheleminekust hoiduda? Ei, mu tütre, mina kannatan tõesti rohkem kui teie, et Issanda käsi mind on tabanud.»]

14 Aga nemad tõstsid häält ja nutsid veel enam; Orpa suudles seejärel oma ämma, kuna Rutt jäi tema seltsi.

15 Noomi ütles: «Vaata, su kälis pöördus tagasi oma rahva ja jumalate juurde. Pöördu ka sina oma käliksele järele!»

16 Kuid Rutt vastas: «Ära käi mulle peale, et ma sind maha jätaaksin ja pöörduksin tagasi su juurest, sest kuhu sina lähed, sinna lähen ka mina, ja kuhu sina jääd, sinna jään minagi! Sinu rahvas on minu rahvas ja sinu Jumal on minu Jumal.

17 Kus sina sured, seal tahan ka mina surra ja sinna maetagu mindki! Issand tehku minuga ükskõik mida, ainult surm lahutagu mind ja sind!»

18 Kui Noomi nägi, et Rutil oli kindel nõu temaga kaasa tulla, siis ta sellest enam ei rääkinud.

Ja Noomi ütles oma kahele miniale: «Minge, naaske kumbki oma ema kotta! ISSAND toimigu teiega heldesti, nagu teie olete toiminud surnutega ja minuga. Tasugu ISSAND teile ja leidku te kosutust kumbki oma mehe kojast!» Ja ta suudles neid ja nad tõstsid häält ja itkesid ning ütlesid talle, et me pöördume koos sinuga tagasi su rahva juurde. Ja Noomi ütles: «Naaske, mu tütre! Miks lähete minuga? On veel poegi mu üsas ja need oleksid teile meesteks? Naaske mu tütre, minge, sest ma olen vana, et saada mehele! Kui ütlesin: «Mul on lootust veel sel ööl saada mehele ja ma sünnitan veel poegi!», kas ootaksite siis, kuni nad kasvavad, kas hoiduksite siis saamast mehele? Ei, mu tütre, sest see on mulle palju kibedam kui teile, et ISSANDA käsi on minu vastu välja läinud!» Ja nad tõstsid oma häält ja itkesid taas. Ja Orpa suudles oma ämma ja Rutt klammerdus tema külge. Ja ta ütles: «Vaata, su kälis naasis oma rahva juurde ja oma jumalate juurde. Pöördu oma kälitse järel

tagasi!» Ja Rutt ütles: «Ära käi mulle peale, et ma sind maha jätaksin, su järelt tagasi pöördusid, sest kuhu sa lähed, lähen mina, ja kuhu sa paigale jääd, jään mina paigale. Sinu rahvas – minu rahvas, ja sinu Jumal – minu Jumal! Kus sina sured, suren mina ja seal mind maetakse. Tehku ISSAND mulle seda ja teist ja enamgi veel, kui isegi surm sind ja mind lahutaks!» Ja ta nägi, et ta oli kindlalt otsustanud minna koos temaga, ja ta lõpetas temaga kõnelemise.

Sissejuhatus

Ruti raamat – מְגִלַּת רוּת – kuulub heebrea Piiblis «kirjutiste» – כְּתוּבִים – hulka. Kristlikus traditsioonis paigutatakse Ruti raamat enamasti ajalooramatute hulka ning Vana Testamendi kaanonis järgneb see Kohtumõistjate raamatule ja eelneb 1. Saamueli raamatule.

Uuema arvamus järgi pärineb Ruti raamat Pärsia ülemvõimu ajast, 6.–4. sajandist eKr, vanema traditsiooni järgi oli selle autoriks aga 11. sajandil eKr elanud prohvet Saamuel. Juhul, kui õigus on neil, kes paigutavad Ruti raamatu eksiilijärgsesse aega, võib selle peamise motiivina näha vastandumist Esra ja Nehemja kategoorilisele vastuseisule segaabielludele (Esr 10:1–5; Ne 13:23–27), kuna raamatu nimegelane Rutt ja tema kälis Orpa olid moabi naised.

Vanema arusaama kohaselt on Ruti raamatu keskseks sünümiks kuningas Taaveti ja pikemas perspektiivis Jeesuse põlvnemislugu: Rutt – võõramaalanna – on üks vähestest Jeesuse sugupuus nimetatud naistest (Mt 1:5). Vanemat versiooni toetab ka asjaolu, et keeleliselt on Ruti raamat märksa lähedasem Saamueli ja Kuningate raamatutele kui Esra ja Nehemja raamatule. Niisiis võib suure tõenäosusega arvata, et Ruti raamat pärineb varajase kuningriigi ajastust, 10. sajandi lõpust või 9. sajandi algusest.

Ruti raamatu tegevus leiab aset kohtumõistjate ajastul ning kõneleb Petlemmast pärit Elimelekist, kes asub koos oma naise Noomi ja kahe pojaga elama Moabi väljadele. Elimelek sureb peagi, tema pojad võtavad endale moabi naised, ent surevad samuti umbes kümme aastat hiljem. Noomi jääb üksi oma kahe võõramaalasest miniaga. Üks neist, Rutt, otsustab koos Noomiga Petlemma tagasi pöörduda ning temast saab mõne aja pärast jõuka mehe Boase naine. Ruti ja Boase pojapoeg oli kuningas Taaveti isa Iisai – nii sai Rutist jumaliku ettehoolduse tahtel nii Iisraeli suurima kuninga kui Messia esiema.

Keelelisi märkuseid

Noomi – nimi נְעֻמִי tuleneb sõnast נָעַם – «lahkus», «meeldivus», ka «ilu».

Pöörduge – שׁוּבָה – sõna שׁוּב tähendab siin «tagasi pöörduma», «naasma».

Koju – לְבַיִת – sõna בַּיִת tähendab «maja», «koda», ka «majapidamine», «kodakondsed».

Issand – originaalis ei kasutata siin mitte sõna «Issand», vaid Jumala nime יהוה – «JHWH», «Jahve», «Jehoova».

Tehku – יעשה – sõna עָשָׂה tähendab «[midagi valmis/ära] tegema», «valmistama», «täide saatma», «lõpule viima».

Head – sõna הָדָד tähendab «headus», «heatahtlikkus», «heldus», ka «ustavus» ja «armastus».

Varjupaiga – sõna מְנוּחָה tähendab «puhkus», «kosutus», ka «puhkepaik», «hingamispaik».

Ja nutsid – וַתִּבְכֶּינָה – sõna בָּכָה tähistab enamasti rohkete pisaratega, kibedat, kahetsevat, leinavat nutmist, itkemist, ka kellegi/millegi taga nutmist.

Lootust – sõna תִּקְוָה tuleneb verbist קָוָה – «lootma», «ootama», aga ka «[kõvasti kinni] siduma», «[tugevasti ühte] köitma» – ning lisaks lootusele tähistab see sõna ka köit.¹

Mina kannatan – כִּי־מָרָלִי – sõna מָרַר tähendab «kibe olema», «mõru olema».

Orpa – nimi עֲרַפְרָה tähendab «emahirv».

Kuna Rutt – וְרוּת – sõnasõnalt: «ja Rutt». Nimi רוּת tähendab kas «nägusus», «ilu» või «sõber», «sõprus».

Jäi tema seltsi – דָּבַקָה בָּהּ – sõna דָּבַק tähendab «[kellegi] külge klammerduma», «[kellegi] ligi hoidma», «[kellegi vastu] liibuma», «[kellestki] kinni hoidma», «[kellegi] juurde jääma».

Su kälis – יִבְמַתְךָ – sõna יִבְמַת tähistab nii käli (naise õde), nadu (mehe õde) kui kälist (mehe vennanaist).

Sina jääd – תִּלְיָנִי – sõna לֹן tähendab «paigale (nt öömajale) jääma».

Issand tehku minuga ükskõik mida – כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסְיֶךָ – tegemist on raskesti tõlgitava enesesajatusega, sõnasõnalt: «nõnda tehku ISSAND mulle ja nõnda enamgi veel».²

¹ Niisiis on lootus midagi, mis meid koos hoiab või millest meie kinni hoiaime või mille abil me ennast pinnal hoiaime.

² 1739. aasta Piiblis: «nenda tehko Jehowa mulle ja nenda veel peälegi».

Ainult surm lahutagu mind ja sind – כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ – seda väljendit võib tõlgendada kaheti: «kui miski peale surma lahutaks mind ja sind» või «kui isegi surm sind ja mind lahutaks».

Kui Noomi nägi – וַיִּרְאֵהָ – sõnasõnalt: «ja nägi». Sõna הִרְאָה tähendab «nägema», «jälgima», «ära tundma», «mõistma».

Sisuline analüüs

Ruti raamat võib esimesel pilgul näida lihtsa jutustusena – peaaegu muinasjutuna – kuningas Taaveti põlvnemisest. Kahtlemata see ongi eeskätt Taaveti põlvnemise lugu, mille eesmärk on demonstreerida jumalikku ettehooldust, mis võib tuua midagi suurt ja ja head esile ka kõige lootusetumast olukorrast, ent kindlasti on see raamat kõike muud kui lihtsakoeline, nii sisuliselt kui keeleliselt.

Raamatu esimene peategelane, Petlemmast pärit Noomi, on leseks jäänuna äärmiselt keerulises olukorras: ta on kaotanud nii oma abikaasa kui pojad ja jäänud võõrsile – pealegi moabide, Iisraeli suhtes üsna vaenuliku rahva keskele – koos oma kahe lasteta miniaga. Noomil pole kedagi, kes teda ülal peaks, ning ta otsustab naasta kodumaale, kuna on kuulnud, et näljahäda, mille tõttu ta oli sealt kord välja rännanud, on möödas: «Issand oli hoolitsenud oma rahva eest, andes neile leiba.» (Rt 1:6)

Näib, et kedagi tõeliselt lähedast Noomit Petlemmas ootamas polnud – ei isa ega venda, kes oleks võinud ta oma hoole alla võtta. Küll olid seal mõned kaugemad sugulased, kellest lähim oleks võinud osta ära või välja tema ja ta mehe omandi – selle n-ö lunastada, s.t vältida selle minemist väljapoole suguvõsast –, võttes ühtlasi kohustuse hoolitseda Noomi eest kuni tema elupäevade lõpuni.

Noomi miniate suhtes taolist kohustust ei olnud, kuna nad olid võõramaalannad, ning Noomi omakorda vabastas nad ka loomulikust kohustusest kanda hoolt oma lesestunud ämma eest: «Olles teel tagasi Juudamaale, ütles Noomi oma mõlemale miniale: «Minge, pöörduge kumbki oma ema koju!»» (Rt 1:7j)

See, et Noomi ei nimeta oma miniate isasid, vaid emasid, näitab ühelt poolt, et nendegi isad olid tõenäoliselt juba surnud, ning teiselt poolt Noomi ohvrimeelsust: ta loobub oma miniate hoolitsusest nende oma emade kasuks. Noomi teab, mida tähendab kõige ja kõigi – eeskätt oma kõige lähedasemate – kaotamine, ning ta ei soovi sedasama neile kahele õnnetule noorele lesele ega nende emadele.

Ühtlasi kasutab Noomi võimalust oma miniaid tunnustada: «Issand tehku teile head, nagu te olete teinud surnuile ja minule!» (Rt 1:8) Siin kasutatud sõna וַיִּרְאֵהָ võib tõlkida ka helduse ja ustavusena: kõike seda on Rutt ja Orpa nii Noomile kui tema poegadele

osutanud. Nad on olnud head, helded ja ustavad ning Noomi palve on, et nad võiksid kogeda Jumalalt samasugust headust, heldust ja ustavust, nagu on olnud omane neile endile.

On oluline, et Noomi kasutab siin Jumala nime JHWH – see näitab, et tegemist on väga selgelt Iisraeli Jumalaga, kelle nimel Noomi oma miniaid õnnistab ning keda nood on Noomi ja tema poegade peres tundma õppinud ja kummardama hakanud. See ei ole midagi enesestmõistetavat, kuna nad elasid ju endiselt oma rahva ja selle jumalate keskel.

Noomi õnnistussoovi keskmes on lootus, et Issand laseb tema miniatel leida «varjupaiga kumbki oma mehe kijas» (Rt 1:9). Teatavas mõttes on tegemist äärmiselt vastuolulise sooviga, kuna Moabi aladele jäämine ning seal uuesti abiellumine oleks tähendanud naasmist sealsete kommete ja ebajumalakultuse juurde. Kuigi Noomi soov oli kindlasti siiras, võib siin näha ka Orpa ja Ruti proovile panemist jumaliku ettehoolduse poolt: kas nad lähtuvad oma otsustes ja valikutes sellest, mis tundub olevat inimlikult igati mõistlik ja kasulik, või on valmis kaotama sisuliselt kõik, jätma selja taha kogu oma senise elu selleks, et järgida seda, mis on tõeliselt õige nii moraalselt kui usuliselt. Mingit välist kohustust Noomi juurde jääda, tema religiooni omaks võtmisest rääkimata, Rutil ja Orpal ei olnud.

Mõlema minia esimene reaktsioon oli ühesugune: «Nad tõstsid häält ja nutsid ning ütlesid temale: «Ei, me läheme koos sinuga su rahva juurde!»» (Rt 1:9j) Noomi aga ei jäta, kuna ta mõistab, kui suurt ohvrit see neilt nõuaks. Seekord kõnetab ta neid tõelise emaliku hoolitsuse ja soojusega: «Minge tagasi, mu tütre!» (Rt 1:11) Põhjendused, millega Noomi oma miniaid veenda katsub, on äärmiselt ratsionaalsed: tal ei ole rohkem poegi, kes võiksid nende ülalpidamise eest hoolitseda ja neile lapsi soetada, ning viimaks pole tal endalgi mingit tulevikukindlust. Noomi mõistab, et erinevalt Orpast ja Rutist on ta nii vana, et tal pole lootustki enam mehele saada, laste sünnitamisest rääkimata.

Viimase argumendina kasutab Noomi iseka või lausa ülekohtusena mõjuvat ning koguni Jumalat ennast süüdistavat enesehaletsust: «Ei, mu tütre, mina kannatan tõesti rohkem kui teie, et Issanda käsi mind on tabanud.» (Rt 1:13) See on ühelt poolt taoline kõiki endast eemale tõugata üritav äraspidine appikarje, mis on omane äärmises ahastuses ja hingelises kitsikuses viibivatele inimestele, kes on valmis paiskama kogu oma kibestumise näkku iseäranis neile, kes neile siiralt abi pakuvad, teisalt aga mõneti lapsik katse oma valu ja kannatusi endale hoides säästa neist vähemalt teisi.

Noomi puhul näib olevat tegemist eeskätt teise motiiviga, kuigi tuleb tunnistada, et tema kibestumine on reaalne – iseäranis tuleb see esile originaaltekstis, kus ongi

kasutatud sõna «kibe» või «mõru».³ Hoolimata sellest, et Noomi pole kaotanud lootust Jumalale, süüdistab ta teda tabanud õnnetustes ikkagi Issandat, kelle käsi on teda tabanud.

Orpale kahekordsest veenmisest piisas: ta suudles oma ämma ja lahkus. Rutt jäi Noomi juurde – sõnasõnalt võiksime tõlkida, et ta klammerdus Noomi külge. Noomi üritas veel kolmaski kord Ruttu veenda, rõhutades iseäranis tema ühtekuuluvust ta oma rahva ja religiooniga: «Vaata, su kälis pöördus tagasi oma rahva ja jumalate juurde. Pöördu ka sina oma käliksele järele!» (Rt 1:15)

See, et Rutt otsustas kolmekordse pealekäämise järel ikkagi Noomi juurde jääda, näitab tema vankumatut kindlameelsust.⁴ Sama väljendab ka see, mida ta Noomile ütleb – tegemist on otsekui piduliku vandetöötusega: «Kuhu sina lähed, sinna lähen ka mina, ja kuhu sina jääd, sinna jään minagi! Sinu rahvas on minu rahvas ja sinu Jumal on minu Jumal. Kus sina sured, seal tahan ka mina surra ja sinna maetagu mindki!» (Rt 1:16j) Rutt samastab ennast Noomiga nii elus kui surmas, võttes omaks nii Noomi rahvuse kui religiooni ja kinnitades oma tötust viimaks enesesajatusena: «Issand tehku minuga ükskõik mida, ainult surm lahutagu mind ja sind!» (Rt 1:17)

Viimast lauset võib tõlkida ja tõlgendada ka teisiti: «Tehku Issand mulle seda ja teist ja enamgi veel, kui isegi surm sind ja mind lahutaks!» Ruti otsus jääda Noomi juurde on nii kindel, et selle vastu ei saa isegi surm – või õigemini, et see ulatub isegi üle surma. Taolise tõlgenduse kasuks kõnelevad eelnevad sõnad: «Kus sina sured, seal tahan ka mina surra ja sinna maetagu mindki!»

Noomi mõistab, et ta ei suuda Ruttu ümber veenda, ning lõpetab pealekäämise. Kaks leske, vana ja noor, jõuavad Petlemma – just odralõikuse ajaks –, olles ühelt poolt tunnistuseks sellest, kui traagiline võib olla inimsaatus, teiselt poolt aga kustumatust lootusest Jumalale, kes võib pöörata ka kõige traagilisema saatuse. Noomi ütleb petlemlastele: «Külluses läksin ma ära ja tühje käsi tõi Issand mind tagasi. Miks te hüüate mind Noomiks, sest Issand on tunnistanud minu vastu ja Kõigeväeline on teinud mulle paha!» (Rt 1:21)

Külluse all peab Noomi silmas oma meest ja kahte poega, kellest ta oli ilma jäänud – sisuliselt tähendaski see kõigest ilma jäämist, ning isegi Rutt, hoolimata kõigest oma ustavusest ja headusest, näis olevat talle pigem koormaks kui abiks. Jumalal oli aga teine plaan – mitte ainult Noomi ja Ruti ning isegi mitte ainult Iisraeli rahva ja kuningriigi, vaid kogu maailma lunastamiseks.

³ Noomi pöördub selle juurde tagasi Petlemma jõudes: «Ärge hüüdke mind Noomiks, hüüdke mind Maaraks, sest Kõigeväeline on mulle valmistanud palju kibedust!» (Rt 1:20)

⁴ Meenutagem, kuidas Peetrus kolm korda Issandat salgas.

Ruti raamatu kesksed teemad on usk ja ustavus, kannatus ja ohvrimeelsus, Jumala heldus ja ettehooldus. Arvestades, et tegemist on Iisraeli rahva pühade kirjade hulka kuuluva raamatuga, on märkimisväärne ja sügavatähenduslik, et selle nimikangelaseks on võõramaalanna, kes võtab perekondliku lojaalsuse tõttu omaks Iisraeli usu ning kellest saab nii Iisraeli suurima kuninga kui Messia esiema. Kui Noomi usus ja lootuses, mis püsisid hoolimata kõigist kannatustest ja isegi kibestumisest, võib näha võrdpilti Iisraeli klammerdumisest oma usu ja Jumala külge kõigi katsumuste ja ajutiste taganemistegi kiuste, siis Ruti usust ja ustavusest kumab läbi Jumala murdumatu ustavus oma rahvale ka siis, kui too on Temast eemale eksinud.

Rutt töötas jääda Noomi juurde nii elus kui surmas. Ruti järeltulija, Jumala inimeseks saanud Poeg, võttis enda peale kogu inimkonna kannatused ja surma, et neil, kes Temasse usuvad, oleks osa Tema elust, mille vastu ei saa isegi surm, vaid mis ulatub surmast üle igavikku.

Ruti otsusekindlust ei suutnud murda mitte miski ning ta loobus kõigest, mis tal oli: nii oma maast, rahvast, kultuurist, kommetest kui religioonist. Eeskätt tõi ta selle ohvri armastusest Noomi vastu, aga selle taustal oli ka pöördumine tõelise Jumala poole. Messias, Ruti järeltulija ihu poolest, «loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks» (Fl 2:7) ning sai meie pärast vaeseks, et meie saaksime «rikkaks Tema vaesusest» (2Kr 8:9). Petlemmast, kuhu kunagi meeldivalt kaunis Noomi pöördus tagasi kibestunud Maarana, olles kaotanud kõik, tuli aastasadu hiljem ilmale Tema minia Ruti järeltulija, kelles inimkond, kes oli pattulanguses kaotanud kõik, võitis tagasi «elu ja kadumatus» (2Tm 1:10).

Jutluseks

Neljateistkümmes pühapäev pärast Nelipüha kannab EELK Kirikukäsiraamatus alapealkirja «Meie ligimene». Pühapäeva teematikat selgitatakse järgmiselt: «Jeesus andis oma elu ja õpetusega tunnistust Jumala armastusest, mis ületab kõik inimlikud piirid. See eeskuju kohustab meidki nägema igas inimeses oma ligimest. Kristuselt saame ka jõu headeks tegudeks ning ligimese teenimiseks. Inimene ei ole ise alati teadlik sellest, et ta head tehes tegutseb Jumala armastuse vahendajana.»

Teemavalik lähtub esimese lugemisaasta pühakirjatekstidest, eeskätt Evangeeliumist (Lk 10:25–37), milleks on Jeesuse tähendamissõna halastajast samaarlasest. Kolmanda lugemisaasta Epistel (Rm 13:8–10) tuleb meelde, et ligimesearmastus on midagi, mida me oma kaasinimestele alati võlgneme, Evangeeliumiks (Mk 12:41–44) on aga kirjeldus vaesest lesknaisest, kes ohverdab Jumalale kõik, mis tal on, kogu oma elatise.

Viimase juurest on väga lihtne tõmmata ühendusjoon Ruti loo juurde. Ka Rutt jätab kõik, mis tal on, et jääda mitte ainult oma ämma Noomi, vaid ka tema Jumala juurde –

niisiis ohverdab ka Rutt – samuti lesknaine – kogu oma elu Jumalale nagu too vaene lesknaine Evangeeliumis. Kuna Rutist sai nii Taaveti kui Messia esiema, on tema ohvril lunastuslooline tähtsus ning vähemalt teataval määral võime Ruti ustavuses ja helduses näha peegeldumas Jumala ja Tema ainusündinud Poja heldust ja ustavust. Sellele ning sellest võrsuvale lootusele ka kõige lootusetumana näivates katsumuses võikski jutluses keskenduda, ehitades jutluse üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Ruti raamatu nimikangelase kõrval on selle peategelaseks Petlemmast pärit Noomi, kes oli koos mehe ja poegadega näljahäda eest võõrsile rännanud ning seal nii mehe kui pojad kaotanud. Talle jäid ainult tema miniad – mõlemad pärit võõra rahva hulgast. Kuigi Noomi oli kogenud nende headust ja ustavust, otsustas ta siiski kodupaika tagasi pöörduda, et seal oma elupäevad sugulaste hoole all lõpule saata. Oma miniatele parimat soovides püüdis Noomi neid veenda, et nemadki oma rahva ja oma usu juurde tagasi pöörduksid. Nii on meie ees kolm õnnetut lesknaist, kellest kahel nooremal oleks veel lootust oma elu uuesti alustada – enda puhul Noomi seda enam võimalikuks ei pea. Tema on kaotanud kõik, talle on jäänud ainult kibedus, ja sellest soovib ta oma armastatud miniad, kellesse ta suhtub nagu omaenda tütardele, säästa. Tõsi, Noomile oli jäänud ka lootus Jumalale, ent seegi oli segatud kibedusega, sest küllap ta ei mõistnud päriselt, miks Issanda käsi oli teda nii raskesti tabanud.
2. Noomi miniad – Orpa ja Rutt – hoolisid Noomist samamoodi, nagu tema nendest. Esialgu ei tahtnud kumbki neist Noomist lahkuda, viimaks otsustas Orpa siiski oma rahva keskele tagasi pöörduda. Rutt aga jäi kangekaelselt oma ämma juurde ega lasknud ennast mõjutada isegi kolmekordsel veenmisel. Vastupidi, tema otsus muutus järjest kindlamaks, kuni ta andis viimaks lausa piduliku vandetöötuse jääda Noomi juurde nii elus kui surmas, võttes omaks nii tema rahvuse kui religiooni. Sellist otsusekindlust nähes lõpetas Noomi pealekäimise ning tuli koos Rutiga Petlemma.
3. Ruti raamatu keskseks sõnumiks on Iisraeli suurima kuninga Taaveti põlvnemise lugu: Rutt oli Taaveti vana-vanaema. Aga see pole kõik: Ruti raamatul on selge lunastuslooline tähendus, kuna Taaveti vana-vanaemana oli Rutt ihu poolest ka Messia, Jumala inimeseks saanud Poja Jeesuse Kristuse esiema. Ning nii, nagu Noomi kannatustes ja ahastuses väljendub kogu inimkonna traagiline saatus pärast pattulangust, nii kumab Ruti kindlameelsusest, ustavusest ja heldusest Jumala ja Tema Messia vankumatut ustavust ja heldust. Nagu Rutt loobus kõigest, et jagada Noomiga nii elu kui surma, nii loobus Jumala Poeg kõigest, et võtta enda peale meie kannatused ja surm ning kinkida meile uus elu, mis ulatub üle surma igavikku. Jumal kingib lootuse ka kõige suuremasse lootusetusesse ning võib luua väljapääsu isegi täiesti väljapääsmatust olukorrast. Nagu enda arvates kõik kaotanud Noomil ja Rutil, nii on ka meil parim veel ees, sest Ruti järeltulija ihu poolest, meie Päästja Kristus Jeesus, on «kõrvaldanud surma ning on evangeeliumi kaudu toonud valge ette elu ja kadumatus» (2Tm 1:10).